

עלֵי אִזְרָח

אורחות חיים הלכה למעשה

באורים כבדו ה'

נוהגין להדליק נרות בבית הכנסת, אפילו ביום, והוא מכבוד ביהכ"נ (ש"ע אר"ח סי' ס)
קנא ס"ט וביאור הגרי"א שם. ומקור לזה ראה במס' ברכות נג. - אור ש' ביהכ"נ. ובכל בו סי' ז' כתוב:
"ומצאתי בספר ילמדנו בפר' בהעלותך אע"פ שהקרבנות בטלו, **הנרות לא בטלו**..." ובשול"ח הק' כתב
שמצוה רבה להדליק נר שעה בעת התפלה. עיי"ש כמה פעמים בזה. ובשו"ת הרא"ש כלל ה' אות ח'
אימת: והוי יודע שנותר שמדליקין בביהכ"נ אינן אלא למצוה, שהרי אפילו בבוקר מדליקין, בדמקום
אורה יש שומח, לכן מותר להדליק נרות בביהכ"נ ביום א' סמוך לחשיכה, כיון שמרבה הנרות שמחה
הוי לצורך דיוט א'.

הקצות החושן (ס"ר סק"ה) יצא לדרך – אם אין זהו אמור גם בשטרי קנין, כגון כשאדם רוצה לתת את חצירו לחבירו במתנה, ובתוך שטר מתנה על השדה ונותן את השטר לחצר החצר. כי חצי מהנתינת לחצר החצר אפשר שיהיו בזה שני קנין, כי השדה אינה שייכת עדיין לחבירו, ומנצח שלא הגיע השטר לידו ורשותו על הקונה, אבל אי נמצא שגם בשטרי קנין שייך היסוד דריטו וידו באין כאחת, חלה המתנה על החצר, כי חסד היה שום קנין החצר באמתניה זו, בתשוב בדאן כצילו היה חסד הקונה ברשות הקונה מיד בתניתה השטר לטובו, ונקבה השטר אל הקונה. ומסיק הקצות לל שייך קנין זה וירק בזה אשה ושחרור בעדים, שבהם אין צורך כי שם שיהיה מציאות של נתינה לל האשה והעבר, כמ"ש בגט: "ותן בידה" – נתינה בעלמא, וא"כ כלל שיקנו את השטר בקנין גמור, וא"כ כשלא יתכוונו לל לזכות את נניר השטר ויול הגט והשחרור. וראיה מוכחת לכך, מהא דרמינשו שגטין נשים ושחרור בעדים חלים בע"כ על האשה והעבר, ואם צריכים לזכיה מעבר הרי ל"ש זכיה בע"כ, אבל ר"א אין צורך כי אם לנתינה בעלמא על האשה והעבר, ודבר זה שייך אפילו בעל כרחם. שונה הדבר בשטרי קנין שאינם חלים כי אם לאחר זכית השטר בזכיה גמורה, כמ"ש בשטרי קנין (רמ"י לב, יא): "ואקח את ספר המקנה", לקחה זו היא מענין של קנין, שצריך שיוזכה המקבל את שטר הקנין בדבר זכיה.

הבדל זה קובע גם כלפי הדין האמור של 'גטו וידו באים באת', 'דל'ש' דין זה כי
הבדרים שאין צורך בהם רק בתניה בעלמא ליתר רשות מקבל השטר, דמאחר
שאינן צורך כי אם בתניה לרשות המקבל, ממילא גם רשות בה שיהא שייך אל המקבל
באמצעות שטר זה, שהיא אם יחול הטט או השחרור, התקיימה שפיר התניהם ליתר
רשות של מקבל הטט והשחרור – ע"כ⁸ בשעת חלות הגט והשחרור. אולם, שונה
הדבר בשטרי קנין, הרקנת קנין איא שיחול אלא בשקונים תחלה את השטר, ואילו באותו
רגע של קניית השטר עדיין לא היתה החציר בתוקף הקונה, ואין תקנה לו החצר
השחצרה עדיין אינה שלו (ע"כ ע"ה) אמרי ניהו יד קנינים י"כ: אמרי משה כי בארובה).

שאלה כגון וז מצינו בספרי האחרונים לגבי מצות ארבעה מינים, כגון המקבל ומחזירו לולב במתנתו, או הזוכה בלולב מן החפצק, והרי ביום א' של הקהל לא יוצאין בלולב שאינו שלו, והדין בקנינו? בקני גמור, וכשנמכרה לו החלול כגון של חלול לולב בקנין הגבהה, ועתה יש לדון אם באותה הגבהה אפשר לקיים ג' מצות לולב, והיינו, שהגבהה זו תעשה את הקנין וזן את מצות נטילה, או לא, ושתלח צריך לזכות בו לקנין, ויהיה שלו, ואח"כ יגבספו למצוות. הגר"צ פרנ"ל (שו"ת דר צבי א"ח סי' כ) ק' ותי' גם ש"ת כגן שלמה סי' סח) הביא שיש לדמות שאלה זו לסוגיין, כשם שכלפי תננת הגט לאשה בחזרה הדין הוא שגישה ויחד באין כאחת", כי"כ כלפי נטילת לולב נאמר שאלה החלול ומצות נטילתו באין כאחד, ואם באותה הגבהה החלול כנסם בשרותו לגבי קנין, הריהו ג"כ בשרותו כלפי עצאת יד"ח נטילת לולב ויהיה שלו בשעת הגבהה.

לעצם הדבר, השאלה לגבי מצות לולב תלויה בחקירה אחרת בגדרי מצות לקחת "מנינים", דהרבה אחרונים (אחד שרית משיב דבר ח"א סי' מן, חו"א א"ח סי' קטנא את ב; ועי' ברכי"ם סי' תרנב סק"י שהסתפק בזה) שכל מצות נטילת לולב אינה אלא האחיזה בד' המינים, ואילו הגבהות אינה כלל חלק ממלקי המצוה, ומשום כן אידיה מעשה ההגבהה והנטילה באופן ובזמן לצאת בן, כגון כשמוגבהו לפני עולת השחר ומחזיקין בידו עד אחר עלוה"ש וצ"א וכו' וא"צ להניחו ולחזור ולטילו, כן מעשה הנטילה אינה ממלקי המצוה, ולפי' בגי' יוצאים יד"ח בנטילה ראשונה, דהרי בשעת האחיזה ביד"ח, קנה את הלולב, ואפילו כן לא היה הדין ר'גיטה וידה באין ב'אח"כ" יוצאים יד"ח, כן בשעת מעשה הנטילה א"צ כלל שיזא שלו, ולאחר שקונה את הלולב כהגבהה היהו אחוזו בידו כשברך קנה את הלולב.

אמנם, לאלו האחרונים (ע"י שר"ת בתיב שלמה שם; שר"ת מחנה חיים ח"ו סי' כ בשם החת"ס) הסורבים שגם מעשה הנטילה צריכה שתהא באופן ובזמן שבוכליל לצאת בו, יתיכן שמעשה הנטילה הוא חלק ממעשה המצוה, לשיטתו הללו שפיר י' לרא' את מעשה הנטילה עושה את הקצין – דכמו עושה ג'כ את מצות הנטילה, ושפיר י' לדמותו ל'גיטא וידה באין אחת', דאם שכלפי הנטינה של הגט לחצירה, ופועלת שני דברים בחדא מחתא, ופועלה זו לגבי קצין החצר פועלת גם לנרשא אחר – הגירושין – שצריכה ל'ז' שרונה, ג'כ פועלת ההנבחה שפועלת את קצין הלולב, פועלת ג'כ כלפי מצות נטיילת לולב שייחשב כנטיילא באופן שבובר קצין אותו.

לעילוי נשמות	הרה"ח המופ' לשו"ת במעשיו הכבירים, בונה ומקים מוסדות של תורה וסדורה ברחבי תבל, ויחב נחמד, רבנו לאנו לברכה מנצח
ולע"נ הרה"ק רבי יוסף נסתם	תודותינו וברכותינו נתונות לאלו שנה

מו"ה ר' מרדכי ב"ר מאיר ארי' ע"ה רי"ז
נלב"ע כ"ז ניסן ש.ז.

תהא נשמתו צרורה בצרור החיים
הונעת ככלות השבעה ע"י בניו הנגידים החשובים,
מופלגים בתורה עבודה וגמילות חסדים
הרה"ק ר' אברהם הוי"ו – פטרו ה"עלים לתרופה" בארה"ב
הרה"ק ר' מאיר ארי' הוי"ו – מח"ס "ענין מלוכה"

הרה"ח ר' אברהם שלמה גרינפעלד הי"ו	הרה"ר שמעון עוזר
לרגל שמחת תיכנס בנו היקר במקום אהבה ושלום וברוך ה' ויחיה	לרגל שמחת

במזל טוב ורוב נחת דקדושה

לְיִשְׂרָאֵל וְיִשְׂמִיחַ	לְעָרְבָה וְיִשְׂמִיחַ
---------------------------	------------------------

התקשרותי בלבד, ללא כל תלות במעורבותו של מרדכי ב"ר מאיר אר"י ע"ה רי"ז מורה ר' מרדכי ב"ר מאיר אר"י ע"ה רי"ז נלבד ע"ז ניסן ש"ה.	לעילוי נשמת האשה החשובה מרת מרים שרה ט"ה פולק	ברכת מזל טוב נאמנה מוזגת בזאת להמלמד המסור הרח"ה ר' שמואל קאליש הי"ד
--	--	---

הונצח ככלות השבעה ע"י בני הנגידים החשובים, מופלגים בתורה עבודה וגמילות חסדים הרה"ח ר' ארי' - פטריק העציל - הונצח ככבודו ברה"ח ר' מנח"ס עניף מלכות

במזל טוב ורוב נחת דקדושה

עלִים לתרופה – להפצת תורה וחסידות. יו"ל ע"י מכון "אור הצפון" דחסידי בעלזא אנטווערפן – פקס. (32 3) 226.62.55. Van Spangenstr. 18 2018 Antwerpen – België.